

Előfizetési árak:
egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések másoknál arak szerint.

A lap megjelenik minden osz-
törtökön.

Felvétel szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
bőve a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Keziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
bőve a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Ujpest köszönete.

Ujpest, szept. hó 27-án.

Magyarországban, s az alkotmányos államok csaknem minden zugában az a századvégi divat járja, hogy ama jó viszony, bizalom és barátság, mely a választó kerületek választói és a képviselőjelöltek között, a választás idejében kifejlődött: választás után megbidegél, csaknem teljesen megszűnik s van eset rá, hogy gyűlöletté fejlődik.

A gödöllői kerület s e kerületben különösen Ujpest választói, hála Istennek, még nem hódolnak mindenben a századvégi divatnak; Ujpest választói, a választási aktusnak még a harmadik évében is teljes bizalommal, őszinte vonzalommal viseltetnek képviselőjük Wolfner Tivadar iránt, aki fiatalága dacára is, nem a közéletnek, hanem a bölcs és providenzialis államférfiúnak, gróf Andrássy Gyulának a közmondását választotta irányadó jelszavául, azon közmondását, amely így hangzik: „Igégni nehéz, megadni könnyű!”

Igen, a becsület, jellemes férfiúnak megadni könnyű, de igégni nehéz, éppen azért Wolfner Tivadar, országgyűlési képviselőnk, se megválasztatása előtt, se azután, nem dobálódzott könnyelműen az ígéreteivel, de amit megígért: azt becsület és jellemes férfiúként, ha még oly küzdelmébe kerül is, beváltja sorjában s így a jó viszony, a bizalomnak és a barátságunk szála közté és választói között nemesak hogy meg nem gyöngülnek, ellenkezőleg, megizmosodnak s megacézósdolnak.

Ezért csatlakozik ama tiszteletnek és szeretethez, melylyel e kerület és különösen Ujpest választói, országgyűlési képviselőjük Wolfner Tivadar iránt viseltetnek: az elismerésnek, a hálnak ritka érzete is, amely legujabban f. hó 26-án nyilatkozott meg fényesen.

E napon tisztelgett ugyanis testületileg Ujpest előjárósága és képviselője, továbbá Fóth községnek öt tagból álló küldöttsége, hogy hálnak szívvel megköszönje egy igazán „nehéz” ígéretnek a beváltását, az Ujpesti járásbíró-ság felállításának a kieszközölését.

A köszönő szavak, melyek e tisztelgés alkalmával elhangzottak s különösen Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő válasza, amelyben Ujpest fejlődését illetőleg, a jövő feladatait ecsetelte: oly fontos és öröndetes, hogy a legnagyobb lelkésedéssel kiálthatják, a tisztelgő előjárósággal és képviselőtestülettel együtt Ujpest összes, bármelyik politikai párthoz tartozó választó polgárai: „Isen tartsa meg Wolfner Tivadart kerületünk országgyűlési képviselőjeként még nagyon, de nagyon sokáig!”

A tisztelgés, a következőleg folyt le:

Ujpesti község előjárósága és képviselőtestülete, továbbá Fóth községnek Tóth Kázmér jegyző, Dudás István bíró, Lassú János törvénybíró, Forgács Sándor és Szabo János községi képviselőkből álló küldöttsége községházunkból kiindulva, d. u. felnégy órakor jelent meg Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő ujpesti nyári lakában, ahol Illek Vincze a következő szavakkal, intézte hozzá:

»Nagyságos képviselő ur!

Ujpest képviselőtestületének határozata

folytan es a saját szívünk ösztönéből is azért jelentünk meg Nagyságod előtt, hogy a hála legszentebb adóját lerójjuk ön iránt, aki fiatal képviselői mandátumával oly nagy horderejű dolgot vívott ki községünk számára, aminőt eddigi képviselőink összesen sem tudtak kivívni. E nagy horderejű vívmány: a járásbíró-ság, amely megbecsülhetetlen jótékony-ság Ujpest lakosságára nézve. A földi javak egyikével sem kedveskedhetünk Nagyságodnak, mert az egek ura minden jóval megáldotta, de kedveskedhetünk olyan kincsessel, amely minden földi jónál becsesebb s ez a hála és szeretet igaz érzete. Fogadja Nagyságod Ujpest községének, eddigi jóakarataért s érdekünkben kifejtett fáradozásaiért hálnak köszönetet. Isten áldása legyen további működésén is, s tartsa meg Önt a haza, a kerület s községünk javára még sokáig!»

A viharos eljenzés elhangzása után előlépett Fóth küldöttsége elen Tóth Kázmér jegyző s a következő szavak kíséretében nyújtotta át Fóth képviselőtestületi közgyűlésének azon jegyzőkönyvet, melyben a közgyűlés elismerése és köszönete megörökítetett:

»Nagyságos képviselő ur! Fóth község lakosainak nevében mondunk hálnak köszönetet Nagyságodnak azon önzetlen és páratlan jóakarataért, a melylyel községünk iránt, bár csak mostohagyermek, mindenkor, de különösen akkor méltáztatott viseltetni, a midőn kieszközölte, hogy az ujpesti járásbíró-sághoz Fóth községe is hozzácsatoltassék. Midőn őszinte hálnak szavakkal is kifejezzük, egyszersmind átnyújtjuk Nagyságodnak azon jegyzőkönyvet, mely községünk képviselőtestületének elismerését és köszönetét tartalmazza. Az isten éltesse sokáig!»

Sokáig tartó eljenzés követte a fóthi jegyző szavait is, melynek lecsillapulta után

TÁRCZA.

(3) Az üzlettárs.

— Ez úgy van — mondta a fogadós. De szegény Plancsetnek nincs a legesekeiyebb reménye sem, hogy ezt a takaros aranyhácskát megfoghassa.

— Szóktesse meg a kicsiket!

— Csakhogy ő nem arra való ember. Ő nem Mirabeau!

A szóktetésekben nagyon tapasztalt gróf jót nevetett e tréfához.

— En használhatnám Plancsetet — szólt később. Ugy látom itt igen népszerű vagyok, aminek nagyon örvendek, de ezt a népszerűséget még növelni akarom. Idejővet utközben egy jó ötletem támadt, melyet meg akarok valósítani. Üzenje meg Plancset urnak, hogy kéretem, látogatna meg.

A fogadós meghajította magát és elhagyta a szobát. Mirabeau is eltávozott az ablakból, alatta a tömeg is eloszlott; kíváncsisága egyelőre ki volt elégítve.

* * *

Plancset István visszatért irodájába, hol anyja volt, ki épp oly gondteltnek látszott, — mint ő.

— Mirabeau gróf Aiszban van — szólt.

— Már hallottam. Küldd el neki számláját, nagyon sok pénzünkkel tartozik.

— Mindenesetre megteszem most, mikor erre oly jó alkalmam van. Eddig a küldött számlákat figyelembe sem vette, neha talán meg sem kapta, heperelése pedig csak nekünk okozott volna költséget.

Egy régi üzletkötönyvből kikereste Mirabeau gróf 1772. és 73. évekről való számláit.

A tékozló fiatal gróf sokat vásárolt és mindég a legdrágább szöveteket választotta. Eleinte mindjárt fizetett, később adós maradt s egy nyolczszáznegyven forintba menő összeg maradt fizetetlen, mely a hátralékos kamatokkal már csaknem megkétszereződött.

A fiatal kereskedő tehát ezerhatszáz forintból állította ki számláját. Alig végezte el ezt, egy szolga jött hozzá a Liliom-fogadóba azzal az üzenettel, hogy Mirabeau gróf kereti Plancset urat, látogassa őt meg azonnal.

— Mily jó — szólt István örömmel, tehát a gróf megis gondolt adósságára; ez szép tőle. Így tehát előbb nyugtázom a számlát.

Ezt téve, felvette legjobb öltönyét és átment a fogadóba.

Haladék nélkül a grófhhoz vezették, ki őt kitüntető szívességgel fogadta.

— Örülök hogy egy kiváló, derek, tisztelteméltó ember fiával megismerkedhetem — szólt. Kérem üljön mellém, fontos dolgot kell megbeszelnünk.

A fiatal ember elve az engedelmével, leült és mondá: Bátor voltam a számlát elhozni.

— Mennyit tesz az ki?

— A hátralékos kamatokkal együtt ezerhatszázhusz forintot; már előre nyugtáztam.

— Bizalma meg hat! De csak dugja vissza a számlát. Tarczám nincs abban az állapotban, hogy ily kiadást megengedhessek magamnak.

— Gróf ur, már oly rég, 1773-ban...

— Oh azok más idők voltak nekem, eleinte boldogok, vigak, később keservesek. Akkor nem volt, csak vagy kétszáz ezer frt adósságom, azóta van több, mint háromannyi. — Különben ne búsuljon számlája miatt, egy szép napon mégis csak kifizetem, mert több nagy örökség vár reám.

— Gróf ur — szólt István, kissé csalódott és elkeseredett hangon — nemes emberek talán beszélhetnek ily gondtalanul; de mivel, amint mondják, — ön a polgárpárthoz akar csatlakozni, engedje meg figyelmeztetnem, hogy mi kereskedő polgárok nem vehetjük oly könnyen a fizetéseket. Ezt magamnak is keservesen kell tapasztalnom, mert némi anyagi zavarok közt vagyok.

— Értem a gunyt szavaiban és mégis, — nézze, ön tetszik nekem. Én használni akarok önnek és legyen ön is hasznomra.

— Hogy volna az lehetséges?

— Látszólag az üzlettárs akarok lenni, természetesen csak néhány hetre.

— Gróf ur, tréfálni méltóztatik.

— Komolyan beszélek. Oly gyorsan, ahogy

Wolfner Tivadar országgy. képviselő először Ujpest küldöttsége felé fordulva a következőleg válaszolt:

Tisztelt Uraim! Fogadják őszinte köszönetemet ama kiváló szavakért, a melyeket Illek Vincze esperes-plébános ur, mindnyájuk nevében hozzám intézett. Midőn az ujbpesti járásbiróság felállítását kieszközöltem, csak három év előtt tett ígéretemet váltottam be, csak férfias kötelességemet teljesítettem.

Hogy az ígéret beváltása oly soká késett, annak okai személyemen és igyekezetemen kívül állottak, a melyek azonban szerencsésen elhárították, én is hálával tartozom elsősorban az igazságügyminiszternek, s másodsorban Ujpest, Főth és Rákospalota előjáróságainak és képviselőtestületi tagjainak, a kik felismerve az ügy fontosságát, a helyzet magaslatára emelkedtek s meghozták a tőlük kívánt áldozatokat. Remélem, hogy a jövőben is vállvetve s egyetértve fognak Ujpest felvirágzásán működni. Ez alkalommal — folytatja emelkedettebb hangon a képviselő — engedjék meg, hogy a legközelebbi feladatokkal foglalkozzam. E feladatok között a legelső helyet az iskolaépítkezés foglalja el, aminek elhalasztása, nehogy indokolatlanul vádoljanak másokat, kijelentem, hogy — *egyedül engem terhel.* Terhel pedig azért, mert az ajánlatokat nem tartottam Ujpest érdekében megfelelőeknek. A tárgyalásokat azonban ősszel ismét felvesszük s reményelem érdekeinket össze is egyeztethetjük, úgy hogy az iskolák építéséhez legkésőbb a tavasszal már hozzá foghatunk. (Éljen!)

Második feladatunk az Ujpest községe és a gróf Károlyi Sándor közötti jogviszonyok rendezése, amely rendezés, Ujpest további fejlődésének létfeltétele s az örök haszonbérletekre, a temető, a személtlerakodó hely s a vágóhid kérdéseire és egyebekre is egyaránt kiterjed. — Tisztelt Uraim! Gróf Károlyi Sándornak nemes szíve van, s e nemes szív Ujpest községével szemben csak azért nem nyilatkozhatott meg eddig,

lehet, csináltasson egy ily feliratu czégtáblát: **Mirabeau és Plancet.**

— Mi czélja lesz ennek tulajdonkép?
— Hogy teljes elszakadást jelképezze eddigi rangtársaimtól és bizonyítsa, hogy többé nem hozzájuk, de a polgárpárthoz akarok tartozni, ami népszerűségemet a választásokhoz, még nagyobbra fogja növeszteni.

— Értem. De miként legyen ez nasznomra?
— Nem óhajt sok vevőt?
— Már hogyne óhajtának!
— Nos, higgye el, az emberek tömegesen fognak boltjába tódulni, hogy Mirabeaut mint posztókereskedőt láthassák.

Ez világos volt.
— Mely időtájban jön a legtöbb vevő? — kérdé tovább Mirabeau.
— Deután negyvtől hétig.

— Jól van, ebben az időben boltjában lesznek; természetesen nem minden nap, neha Marsseillebe kell mennem. Hány segédje van?
— Csak egy és egy inas.

— Lesz ezeknek elég dolguk! Tehát meg egyeztünk?

— Igen, részemről a legnagyobb örömmel!
— Kitűnő! — szolt a gróf jóindulatu mosolylyal. Még másképp is meg akarom szerencsésjét alapítani. Ugy hiszem önnek elkelne egy gazdag feleség. Ilyent akarok önnek szerezni, egy bizonyos Máriát!
— Ismeri szívem titkát? — kiáltott fel csodálkozva István.

— Az elébb véletlenül fedeztem fel.
— És ön ki tudná vinni azt, ami legfőbb boldogságomat képezné?

mert a mint hiszem, Ujpestet illetőleg tanácsadói téves információkkal látták el. Ha mi azonban nyíltan és őszintén kijelentjük, előtte, hogy viszonyunkat véle csak törvényes jogainak a korlátain belül akarjuk rendezni, csak méltányosságot s jogtalanságot nem követelünk; akkor, meg vagyok győződve, gróf Károlyi Sándor nemes szíve, humánus érzése velünk ujbpestiekkal szemben sem fogja magát megtagadni. (Éljen! Éljen!)

Harmadik feladatunk a *vízvezeték kérdése*. — Ennek égető szükségét mindenki érzi, de nem mindenki tudja, hogy a vízvezeték berendezése teljesen elő van általam készítve s hogy az előkészítés már tetemes pénzáldozatba is került. Tisztelt Uraim! Vegyék kezükbe a dolgot s adjanak nekem módot arra, hogy egy testület élén, a tervek kiviteléhez hozzáfoghassak s biztosítom önöket, hogy községünk rövid idő alatt minden vízmizeriától megszabadul. (Éljen! Éljen! Éljen!)

Most csak néhány szót még Főth község küldöttségéhez! Szónokuk nagyon rosszul mondta, hogy Főth községe az én mostohagyermekem, mert én kerületemnek minden községét egyformán szeretem, egyformán képviselem. Arra kérem tehát Önöket, forduljanak hozzám mindenkor teljes bizalommal s én a legnagyobb készséggel, teljes szívvel és lélekkel fogok igazságos ügyükben és méltányos kívánságaik szerint eljárni.

Fogadják még egyszer őszinte köszönetemet elismerő szavaikért!

Wolfner képviselő ezek után kezet szorított a jelenlevők mindegyikével s a tisztelegők az országgyűlési képviselőt éljenzve elvonultak.

Pestvármegye a tanítókérdekében

Lapunk múlt számában jeleztük, hogy Pestvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én Benitzky Ferencz főispán elnöke mellett — Tóth József tanfelügyelő javaslatára elhatározta, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztést intéz, a melyben arra kéri, hogy Ujpest, Kispeszt és Erzsébetfalva tanítóinak a fővárosi tanítók

— Meg vagyok róla győződve.

— De a tanácsos...

— Oh, ő gyűlöli engem és legnagyobb ellenségem; nekem is van elég okom arra, hogy gyűlöljem.

— És mégis?

— Mégis rá akarom venni, hogy az ön házasságába Máriával beleegyezzenek.

— Amit most mond: az előttem talány. Hisz ez valóságos varázslat lenne.

— Van benne egy kis ördögösség. Eleget feldicsérték nagy rábeszélő tehetségemet. — most ezt fel akarom az ön érdekében használni. Holnap ebben az órában Maria már a menyasszonya lesz. De addig senkivel se beszéljen erről. Ne feledjen új és nagy czégtáblát festetni!

Az a határozottság, melylyel a gróf beszélt, nagy hatással volt a fiatal emberre. — Nem mert többé kételyeinek kifejezést adni.

Ekkor több választopolgár jelentette be magát, mire István felkelt és búcsuzott. Mirabeau szívélyesen kezet szorított vele.

István lent a fogadással találkozott, ki őt az ivószobába hívta, hol a gyáros is volt.

— Mit akart öntől a gróf? — kérdé az előbbi.

— Üzlettársam akar lenni, — szolt a fiatal ember és elmondta a történeteket.

Csodálkozva nézett a két ember egymásra.
— Fogadja szerencsekívánataimat, kedves szomszéd — sügta a fogadós. Ily körülmények között igyekezni fogok önnek a kívánt kölcsönt megadni.

(Folyt. köv.)

javadalmazásához hasonló arányban rendeztesse.

A jelzett 3398/1899 sz. felterjesztés egész terjedelmében a következőleg hangzik:

»Nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr!

A szekesfőváros közvetlen szomszédságában levő Ujpest, Erzsébetfalva községekben a megélhetési viszonyok teljesen egyenlők magával a szekesfőváros e nemű viszonyaival s epen ezért, az e községekben működő tanítóokra nevezve oly elviselhetlenül súlyosak, hogy e körülményt a népnevelés e lelkiismeretes és buzgó munkásainál figyelmen kívül hagyni immár lehetetlenség.

Kegyelmes urunk! Nem kell nekünk epen Nagyméltóságod előtt a ki nemes szívenek teljes melegevel, langtelkenek egész rajongásával vette kezébe a tanítószolgálat anyagi, szellemi s erkölcsi helyzetének megjavítását, előbbrevitelét — nem kell nekünk epen Nagyméltóságod előtt külön szeszóló leünnünk, hogy a tanítók nehéz, magasztos munkájának mellátása részleteibe becsatlakozzunk; azt is tudjuk, hogy az állam háztartása költségeinek egyensúlyban tarthatására figyelemmel lenni minden állampolgárnak kötelessége, de másfelől azt sem szabad felüldünnünk, hogy az adott körülmények között a tanítószolgálat oly alapvető munkát teljesít, mely munka a gyermekek, az ifjúság helyes irányu nevelése által az ország jobb jövőjének megteremtését segíti elő: illő lehet, sőt mello, hogy az e pályára faradozó munkások az őket nyögőző anyagi gondok terhe alól fölmentessenek legalább annyira, hogy a napról-napra való megélhetés aggodalmait ne érezzék.

Az említett községekben, nevelő Ujpesten, Kispessten, Erzsébetfalván a helyi viszonyok sajátosságaiat fogva, a tanítóknak nincs módjukban megélhetésükre nevezve az a könnyebbség sem, hogy legalább kerti kisgazdálkodás folytán, kertjükből az asztalra való nyári veteményt megszerezhessek, a mi pedig egy háztartásban nem megvetendő előny; nem tarthatnak semmifele baromfit; tehen s disznótartás rajuk nevezve szintén lehetetlen; mindent az utolsó zöldsegig, készpénzen, piacról kell beszerezniük; hogy aztan könnyebb híhessenek sorsukon, kegytelenek magánaruk adásával tengetni életüket; már pedig az nagy hátrányára van az iskolai köztanítás sikereinek, ha az a szegény tanító tanítása közben arra kénytelen gondolni, hogy családja fenntartásának lehetőséget miképen közközlíhesse; egyik házból ki, másikba be kell neki szaladgálnia orák adása vegett s így kifradva leleken és testben, esoda-e, ha energiája elhagyja ott es akkor, a hol es a mikor lelke egész erejével kellene a köztanítást, a köznevelést teljesítenie?

Ez a való helyzet kegyelmes urunk! Es e helyzetnek tudatában magunkéva téve a kir. tanfelügyelőnek már regében es több ízben hangoztatott ebbeli méltányos, igazságos föl-szólását, kerelmét, mely tisztelgettel, kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjek intézkedni, hogy e három községben a tanítók fizetése a szekesfővárosi tanítók fizetésével egyenlő arányban állapíttassanak meg.

Kegyelmes urunk! Meg vagyunk győződve, hogy az államnak e kiadás többlete többszörösen megterül abban az eredményben, melyet a tisztességes megélhetés gondjaitól ment tanítószolgálat lelkesedéssel, buzgó kitartással fog felmutatni.

Kelt Budapesten, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye közigi bizottságának 1899. évi szeptember 14-én tartott üléséből. *Benitzky Ferencz* főispán, mint elnök.

A községi képviselőtestület rendkívüli közgyűlése.

F. évi szeptember hó 26-án.

A megyei törvényhatóság sürgető leirata következtében rendkívüli közgyűlésben kellett a község képviselőtestületének az *ötödik gyűléstár* felállítására tárgyában határoznia. A rendkívüli közgyűlés, a melyen az előjáróságnak s a képviselőtestületnek csaknem az összes tagjai részt vettek a következőleg folyt le.

Lindt János bíró, a közgyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Hédervári Soma és Dezső Lajos képviselőket jelölte ki s a mult ülés jegyzőkönyvét olvastatta fel, a melyre észrevétel nem tétetven, jóváhagyatott.

gyar közönség számára kiadom. Könyvemre, melyhez Aczel Henrik Emil jeles festőművész rajzolt díszes címlapot, ezennel előfizetést nyitok. Előfizetési ára füzve 1 forint, költve 1 frt 50 kr., vidékre küldve 20 krral több. Az előfizetési pénzeket, miután a könyv október első napjain jelenik meg, lehetőleg minél előbb, legkésőbb azonban szeptember 25-éig kérem címzemre (Hamvay Ödön, V., Harminczad-utca 4. sz., I. emelet, Hircsarnok szerkesztősége) küldeni. Felhívásomat és a mellékelt előfizetési ívet szíves jóindulatába ajánlom és kérem, szíveskedjek a felhívást ismerőseivel megismertetni. Hazafias üdvözléssel Hamvay Ödön.

Aristoteles. Az ó-kor legnagyobb bölcse. Nagy Sándor nevelője. Mindaz, a mit irt, hat, mint egyetlen más író műve sem. Mai világunk alapjaiban ő a leghatalmasabb kódarab. Husz száz év nem tudta lönkretenni. — nem tudta meghaladni az ő agyának logikáját. Az adatok, a miknek alapján ő bölcsekedett s felépítette világnezetét, megváltoztak, elavultak, de az építés módja ma is ugyanaz, a mivel ő élt. Az elméművek építői között nem akadott eddig, a ki hozzá hasonlatos lett volna. A cosmogoniának első művelője ő. A csillagszat törvényeit a görögöknek ő magyarázta. A belső világ rajzának nincs igazabb képe, — mint az ő elhikája. A költészettannak nincsenek örök igazságai azokon kívül, a miket ő megirt. Daezolt az ő poetikája minden idővel. A francia klasszikai dráma az ő felreértett tanítására építette fel a hármasság gondolatsértő tanát. S midőn Lessing e bilincseket szelzuzta, megint csak Aristotelesre hivatkozott, s ő rá építette a maga szabadabb felfogását.

Aristoteles pályája az emberi szellem nagyságának s a nagy igazságok örökkevalóságának példája.

Életéről és munkáiról eleven, vonzó és tanulságos képet nyújt a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 38. füzeté. — A tízenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögökről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy-egy kötet ára díszes felbőrkötésben 8 frt, füzeteként is kapható 30 krral. Megjelen minden heten egy füzet. Kapható a kiadónál (Revai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedes utján.

A Duna aradása előntötte már a rosszabban védett s mélyebben fekvő parkvidékeket, s ha apadás nem áll be, előnti meg a fővárosnak mélyebb részeit is. Hogy ez mily nagy karral jár az orszagra, azt talán említenünk is felesleges, ezen őszi árvízveszedelem következtében pang az ipar, pang a kereskedelem, a szállítás a vízi-úton megakadt, a szárazföldön is, a hol az árvíz előntötte a vasúti töltéseket. Eddig nagyobb baj nem történt meg a mi a vonatközlekedést megakadályozta volna, mert pl. ma is, — pontosan mint mindig — megjött a kedvencz szepirodalmi hetilapunk a »Képes Családi Lapok«, melynek oly gazdag tartalma van, hogy csodáljuk miként lehet 1 frt 50 kr. negyedévi előfizetésért ily csinos lapot kiállítani. Tessek mutatvány-számot kenni a kiadóhivataltól (Budapest, VI. ker., Szondy-utca 11. szám).

— **Magyar Nemzet.** F. é. október hó 1-én befejezi pályafutását a »Nemzet« és a »Magyar Ujság« s helyette Dr. Jókai Mór, Beksics Gusztáv főszerkesztősége és Adorján Sándor felölös szerkesztősége mellett »Magyar Nemzet« indul meg. Ez lesz az egyetlen nagy szabad-elvű napi lap, mely a fővárosban este jelenven meg, teljes 12 órával előzi meg az összes fővárosi napi lapokat. A »Magyar Nemzet« daczára annak, hogy a legmagasabb színvonalon fog állani s rendkívüli kedvezményekben részesíti az előfizetőit, mégis a legolcsóbb budapesti napi lap leendő, a mennyiben egy óra csak 1 frtba, negyed évre 3 frtba, fél évre 3 frtba kerül. Előfizetőinek egy »Nagy Képes Naptárral« karácsonyi ajándékkul kedveskedik; a Wohl Janka által szerkesztett kitűnő »Francia Divat« lapot egy negyed-évre 75 krral küldi s azonkívül a hazai s a világirodalom száz kiváló művét majdnem teljesen ingyen, a bolti ár negyed részéért bocsátja előfizetői rendelkezésére. Az előfizetési pénzek a »Magyar Nemzet« kiadóhivatallá (Budapest, Kerepesi-ut 54. sz.) küldendők.

SPORT.

A Szt. Legert.

E hó 30-án dől el a 3 évesek hosszabb — 2800 méteres — távra szóló legjobban dotált classicus futama: a Szt. Leger. A 72000 koronás díjért 3 évesek legjobbjai szoktak kiállani s az istállótulajdonosok legfőbb vágya az, hogy Derbyt nyert lovaikkal a Szt. Legert is megnyerhessék.

Az idén 3 évesek elijé sajnos, már legnagyobb részt nincs lábom, így Pardon a Király-díj es Derby nyerője, Adoma az Alagi-díj nyertese.

A verseny favoritja most Galifard amely az osztrák Derbyben második lett, a német Derbyt pedig megnyerte. Utóbbi időben rossz hírek keringtek róla, amit megerősíteni látszott az is, hogy az Erzsebet királyné-díjban nem indult. Ha a régi formáját megtartotta, ugy a díjat biztosan megnyeri. Erős ellenfele lesz Cromell a Jubileumi-díj favoritja, amely hosszabb távon az idén többször jelet adta kitaró futási képességének. Bowicantnak helyeslye van. Galifard azonban a Derby eredménye alapján tartja őt. A többi benevezett és állva maradt főnek nagyon kevés esélye van a győzelemre s mi azt hisszük, hogy a verseny sorsát az általunk említett 3 telivér fogja egymás közt eldönteni a felsorolt sorrendben.

* * *

Az Ujpesti kerékpáros egyesület f. é. szeptember hó 21-én választmányi ülést tartott. Rendes tagokul felvették: Radics Dávid, Emmerling Rezső, Kalmár János és Skarnitzel Rezső.

Az egyesület az idény befejezéseül f. évi október hó 8-án társaskirándulást rendez Dunakeszre. Ugyanekkor a kiránduláson résztvevő tagok maguk között egy rögtönzött 10 és 5 kilométeres, továbbá egy lassu versenyt rendeznek. A kiosztandó díjakat a tagtársak nejei ajánlották fel. A versenyt társasvácsora követi a Hajnal-fele vendéglőben. Indulás október 8-án d. u. 2 órakor a Wachler-fele kávéházból. Egyben tudatja az egyesület, hogy a rendes találkozás f. é. október hó 1-től kezdve minden vasárnap d. u. 2 óra a Wachler-fele kávéházban.

Szerkesztői üzenetek.

P. P. uraknak. Csak a rosszakarát foghatja a »Közérdek«-re, hogy művészi híreinek közlésével klikk-érdeket szolgál s hogy a művészekkel szemben részrehajló. A »Közérdek« ellenkezőleg nagyon sokszor bebizonyította már, hogy még a kezdő művészeket is szívesen állítja buzdításul előtérbe, de elvégre is a »Közérdek« híreinek rovatvezetője nem szaladgálhat minden művész után. Aki azonban közvetve avagy közvetlenül közli szerkesztőségünkkel hogy hol és mit állít ki, a legnagyobb előzenyességgel megemlékezünk lapunkban róla. Örömmel konstataljuk, hogy a szegedi kiállítás-on nemcsak Egevári Potemkin, Németh Bertalan és Andrejka József, hanem Rubovits Márk, Pörge Gergely, Pálya Czelesztin és Bachmann Károly is kiállították műveiket. Az »Ujpesti Hírlap« rovatvezetőjének pedig nem adhatunk más tanácsot, mint azt, hogy ne ollozza ki hírcinket, s akkor nem fog híreink alaposságában csalódní s nem kell szegyenletében a föld alá bujni.

Egy kíváncsi hölgynek. Kár volt az irását elváltotatni. Az alaponások elárulták kiletét. — De azért azon kérdésére: »Igaz-e, hogy az előjáróság egy jeles karrikatura-rajzolóval freskókat festet az új község ház dísztermében?« Szívesen válaszoljuk, hogy a hír félig igaz. A karrikatura-rajzoló tényleg megbízott a freskók festésével, csak hogy ezek nem a díszteremben lesznek megfestve, hanem azon a helyen, a hová a császár is gyalog jár. — Igaz-e, — kérdi ön tovább, — hogy a karrikatura-rajzoló a község házán tanulmányozza a freskóképekhez alkalmas alakokat? No ez már félig sem igaz. A karrikatura-rajzoló ugyanis már felfedezte Önben, a ki e kérdéseket felvetette, e célra a legkitűnőbb alakot.

Brutusnak. Te is fiam Brutus? Mit feleljünk neked? Azt, hogy a gyerekes észjárásnak a naivitása ép ugy mosolyra készlet — mint a malicziája. Miután a védgátak és a község háza között ott állott parentézisben a Leiner-gyár, minden józan gondolkodásu ember tudhatta, hogy a telefon kagylói nem a nyulgátokról függnek alá, hanem a Leiner-gyár telefonkészülékéről.

1899. V. XIII. 1553/2 sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. ker. és váltótörvényszéknek 1899. évi 67767. számú végzésével **dr. Boros Mór** ügyvéd által képviselt **Ujpesti keresk. és iparbank részv. társ.** felperes részére **Kuzmann Béla, Fehér János és Reger János** alperes ellen 300 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás foly'an alperestől lefoglalt 1180 frtra becsült ingóságokra a budapesti V. kerületi kir. járás-bíróság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Ujpesten, Baross-utca 27. sz., Attila-utca 54. és folytatva Rákóczy-u. 20. sz. a leendő megtartására ha taridóül **1899. évi október hó 3. napján d. e. 1/12 órája** tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt bu'orok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelést megelőző kielégítettetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Budapesten, 1899. évi aug. hó 29.

Bolváry

kir. bir. végrehajtó.

1899. V. II. 597. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a váci kir. járás-bíróságnak 1899. évi fenti számú végzésével **dr. Forgó Kálmán** ügyvéd által képviselt **Neogrády József** felperes részére **Wagner Manó** alperes ellen 125 frt követelés és jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 1715 frtra becsült ingóságokra, a váci kir. járásbíróság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Rpalota Erdősor-utca 15. sz. házban leendő megtartására határidóül **1899. évi szeptember hó 30. napján d. u. 1/5 órája** tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt szobabutorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajtó követelést megelőző kielégítettetéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Vác, 1899. évi szept. hó 14. napján.

Kiss Gy.

kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakások.

József-utca 3. szám alatt több lakás azonnal kiadó.

☞ Minden vevő gyönyörű ajándékot kap. ☜

ISKOLAKÖNYVEK,
iskolatáskák, rajz- és iroszerek,

körzők, rajztáblák, rajztömbök,

legfinomabb papirból készített irkák,

elsőrendű fekete, piros és kék tenták, chinai tusok.

Rendkívüli olcsó árakban, lelkiismeretes és pontos kiszolgálás mellett

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papir- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fiókház: István-tér és templom-
utca sarkán.

É r t e s í t é s .

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy teljesen ujonnan felépült, megnagyított és ujonnan berendezett

PANNONIÁHOZ

ezimzett **kávéházamat** Árpád-ut 48. szám alatt augusztus hó 10-én megnyitottam.

Nagyérdemű közönség! Mielőtt e nagyobb szabásu helyiséget igen tisztelt vendégeim becses rendelkezésére bocsátottam, bátorkodom felemlíteni, hogy sem költséget, sem fáradságot, sem pedig időt nem kimélve ötöregyem oda irányult, miszerint a főváros legnagyobb és legfényesebb kávéházaival minden tekintetben a versenyt kiállhassam és ebből kifolyólag a kor haladásával lépést tarthassak.

Tudva pedig azt, hogy Ujpest nagybecsült közönsége mindenkor becses támogatásával ajándékozott meg, — iparkodni fogok ezt csekélységemtől telhetőleg ezután is méltányolni a szerint, hogy ugy a kényelem, mint az egészség szempontjából, kellemes szórakozást nyujthassak, valamint kifogástalan és előzékeny kiszolgálással, mindenféle tekintetben méltó legyek továbbra is igen tisztelt vendégeim nagybecsült pártfogására.

Naponta kitűnő cigányzene, kifogástalan italok, hideg ételek, a legujabb tekeasztalok, mindenféle szórakoztató játékok valamint az összes hazai és külföldi napi- és hetilapok.

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva nagyon tisztelt vendégeimet, ismételve azon alázatos kérésemet, hogy becses támogatásukkal engem továbbra is megajándékozzanak méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Allandó bérkocsi-állomás Deicht Gézától.

7—

Feldmann József

a »Pannónia« kávéház tulajdonosa.

Melléklet a „Közérdek“ 39-ik számához.

Zsoldos János közig. jegyző a napirend előtt előterjeszté, hogy **Csepreghy Pál** a faipar szakiskolához kiküldött községi felügyelő tárgyában külön indítványt nyújtott be, mely a napirend után tárgyalandó. Bejelenti továbbá, hogy dr. Seligmann interpellációira, nehogy ismét alaptalan vádakkal illetessék bizonyos oldalról, e rendkívüli közgyűlésen fog válaszolni.

Dr. Seligmann interpellációi a f. é. aug. havi közgyűlés jegyzőkönyvéből felolvasatván **Zsoldos János** közigazgatási jegyző kijelenti, hogy az előjárás csak a képviselőtestület határozatát hajtotta akkor véghez, a midőn a háztulajdonosokat a fakültetésére falragaszok útján felhívta, így tehát az előjárás eljárása nem kifogásolható azért, mert a képviselőtestület határozatát végrehajtotta. A szegényügyre vonatkozólag kijelenti, hogy valóban sajnálatos a szegények megdöbbenő szaporodása, a mely nagy terhet kepez a község háztartásában, de az előjárás nem tehet másként, minthogy a törvény értelmében jár el s az illetékes megállapítása után a gondozatlan gyermekeket ápolja, a munkaképtelen nyomorékokat havi tartásra adja s a járt tudó szegényeknek megengedi a könyöradomány gyűjtését. A hátszámozást illetőleg csak annyit mondhat, hogy az előmunkálatok befejezték, a táblákra a pályázat kihirdetett s az előjárás f. hó 25-ki ülésén a legelőször ajánlatot már el is fogadta, úgy hogy a hátszámozás 3—4 hét múlva be is lesz fejezve. Az Árpád-ut kövezésére vonatkozólag nem válaszolhat mást, mint a mit már egyszer kijelentett, hogy az Árpád-ut kövezésének műszaki része a község, a vármegye s államépítészeti hivatal — a számviteli része pedig a megyei főszámvéző ellenőrzése alatt áll. E hivatott szakközvegek bizonyára gondoskodni fognak arról, eltekintve a 20 évi jótállástól, hogy az ut átvetelét csak akkor fogják velemezni, ha a vállalkozó a szerződés minden feltételének teljesen megfelel. Kéri válaszáinak tudomásvételét.

Dr. Seligmann megnyugszik a közgyűlés a válaszokat tudomásul veszi. Következik a napirend egyetlen tárgya az ötödik gyógyszer-tár felállítása.

Zsoldos J. közig. jegyző előadja, hogy a vármegyei törvényhatóság három kérvénynek a kapcsolatában, a belügyminiszternek egy leiratát azon utasítással küldötte le az előjárásához, jelentsé ki határozatilag a képviselőtestület, szükséges-e Ujpesten az ötödik gyógyszer-tár felállítása. Az egészségügyi bizottság véleménye s az előjárás f. hó 25-én tartott ülésében hozott határozata alapján indítványozza, mondja ki a képviselőtestület határozatilag, hogy az ötödik gyógyszer-tár felállítása szükséges, de miután a gyógyszer-rész kérdése, a személyt illetőleg, éppen olyan bizalmi kérdés, mint az orvos kérdése, s miután az ötödik gyógyszer-tár felállításának jogáért folyamodók közül Szel Manó az, a ki a községnek teljes bizalmát bírja, mondja ki a képviselőtestület határozatilag azt is, hogy Szel Manó mellett foglal állást, s a felettes hatóságoknál az ő kérvényt reszesíti a leg-hathatósabb támogatásban.

Dr. Kiss Sándor. Mindenben egyetért az előtte szólóval s azon reményének ad kifejezést, hogy a képviselőtestület egyhangúlag elfogadja a közigazgatási jegyző indítványait.

Dr. Seligmann annál is inkább csatlakozik előtte szóló reményéhez, mert községünk egy polgárának érdeké forog kockán, ezt pedig előmozdítani kötelességünk.

Friedmann Armin az előjárás indítványát még azzal tölti meg, hogy nagyobb nyomatek kedvéért annak idején Wolfner Tivadar országgy. képviselő vezetésével mellé egy küldöttség menesztessék a fensőbb hatóságokhoz, nehogy úgy járjunk, mint a harmadik és negyedik gyógyszer-tár felállításakor, hogy idegenek számára kapartuk ki a gesztenyét.

Zsoldos János közig. jegyző figyelmezteti a képviselőtestületet, hogy Friedmann indítványának elfogadása prejudikálna a törvényhatóság döntésének. A küldöttségre vonatkozó indítvány csak egy későbbi határozatnak lehet a tárgya.

Mády Lajos csatlakozik Friedmann indítványához, de annak elfogadását más számon kívánja a jegyzőkönyvbe vétetni, s a bizottság tagjainak kijelölését és közbenjárás

idejének a meghatározását az előjárásra kívánja bizatni.

A képviselőtestület egyhangúlag elfogadta **ny Zsoldos J. közig. jegyzőnek** az indítványát, valamint **Mády Lajos** módosításával a **Friedmann Armin** indítványát.

Következett **Csepreghy Pál** önálló indítványa. **Csepreghy Pál** előadja, hogy két évvel ezelőtt a képviselőtestület által felügyelői minőségben küldetett ki a faipar-iskolához, kétévi működése után az előjárás most egyszerre **Gerő Zsigmond**ot küldte ki hasonló minőségben. Miután ő a képviselőtestületől kapta mandátumát, azt tehát tőle a képviselőtestület veheti csak el, s az új felügyelőt is csak a képviselőtestület küldheti ki. Kéri a közgyűlést, hogy a kérdést tisztázza.

Zsoldos János közig. jegyző kijelenti, hogy **Csepreghy Pál** két év előtt az ő kezdeményezésére küldte ki a képviselőtestület egyszerben azon okból, mert a község nagyobb összeggel járult hozzá a faipar-iskola fenntartásához, most azonban a földművelésügyi minisztérium egy leiratban felszólította a község előjáróságát, hogy a saját kebeléből küldjön ki egy felügyelőt. Az előjárás tehát csak a miniszter rendelkezésének tett eleget akkor, a midőn a saját kebeléből **Gerő Zsigmond**ot küldte ki és nem **Csepreghyt**, a ki az előjárásnak nem tagja. E tény beigazolása céljából kéri a képviselőtestületet, halassa **Csepreghy** indítványának tárgyalását a legközelebbi közgyűlésre, a midőn a tárgy megvilágosításához szükséges okmányokat is be fogja mutatni.

A közgyűlés a halasztásba beleegyezett s ezzel a rendkívüli közgyűlés véget ért.

HIREK.

— Tisztelegés az igazságügyminiszternél.

Ujpesti, Rákospalota- és Főth községek képviselőtestületei f. hó 27-én déli 12 órakor tisztelegtek **Wolfner Tivadar** országgyűlési képviselő vezetésével az igazságügyminiszteriumban, a hol **Plósz Sándor** dr. igazságügyminiszter előtt **Illek Vincze** esperes-plébános, **Vörösmarthy Béla** államtitkárnál pedig dr. **Kis Sándor** tolmácsolta Ujpest községének hálás köszönetét az ujpesti járásbírósg felállítása miniszter és az államtitkár meghatottan válaszoltak az elismerő szavakra s szívélyesen kezelt szorítottak a tisztelgőkkel.

— **Bérmálás.** F. hó 24-én osztotta ki községünkben a bérmálás szentségét **Jung** felszentelt püspök, akit megismerkezésekor az előjárás s az egyháztanács élén **Zsoldos János** közigazgatási jegyző melegen üdvözölt, mire a püspök meghatottan köszönte meg a szívélyes fogadtatást, amely megközelítőleg sem volt olyan impozáns, mint amilyen lett volna, ha az eső keresztül nem húzza a rendezők gondosan megállapított tervét. A bérmálás szentségének kiosztását dr. **Varázséji Béla** egyházi szóoklata s a nagy zenés mise előzte meg, melyet maga a püspök fényes papi segédlettel végzett. A mise zenei részét **Erkel Gyula** igazgató vezette s a magánadalokat **Szelepesenyi Linka** művészileg énekelte. A templomot zsúfolásig megtöltötte az áhitatos közönség, melynek élén ott láttuk az előjárásággal együtt kerületünk országgyűlési képviselőjét: **Wolfner Tivadar** urat. A 350 gyermek megbérmálása után az újonnan épült plebánia felszentelése következett, s ezzel a nagy ünnep szertartási része befejeztetett.

— **Illek Vincze jubileuma.** Fényesen s az ujpesti római katolikus egyházhöz méltóan ünnepelte meg f. hó 24-én a róm. kath. egyháztanács, esperes plébánosának, **Illek Vincze**nek 40 éves áldozó papi jubileumát. A közlístelet és szeretet oly nagyszerű módon nyilatkozott meg ez alkalommal az ünnepelt lelkész és polgár iránt, a mely ritkítja párját s a melynek esztelése lapunk összes oldalai sem volnának elegendők. Azért csak dióhéjba szorítva számolunk be az ünnepély legkiválóbb részéről. Miután **Illek Vincze** a nagy nap negyvenedik évfordulóján bemutatta az oltár előtt az Urnak áldozatát, miután lelkesíti érdemeit kellő méltóságban reszesítette szent beszédében dr. **Varázséji Béla** s a díszmise folyamán a Szentlelek áldását kérte további működésére a püspök: a plebáni tanácstermébe vonult, ahol a következő küldöttségek tisztelgését fogadta: 1. A római katolikus egyháztanács élén, annak elnöke dr. **Pihál V. kir. közjegyző** üdvözölte az egyház-

nak szeretett esperes-plébánosát. 2. Ujpest község előjáróságának az élén **Zsoldos János** községi jegyző, a politikai község hódolatát és szeretetét tolmácsolta. 3. A református egyház-tanács nevében **Mády Lajos** lelkész fejezte ki örömét a fölött, hogy az ünnepeltet az isteni gondviselés ily hosszú időn át minden felekezeti öröme és boldogságára megtartotta. 4. Az evang. egyház-tanács részéről, **Benkovits** elnök és **Geduly Lajos** lelkész biztosították szeretetük és tiszteletükről. 5. Az izraelita hitfelekezet nevében dr. **Venetziánér Lajos** főrabbi üdvözölte **Illek Vincze**ben azt a lelkipásztort, aki embertársaiban csak az embert keresi mindenkor. 6. Az állami iskolai gondnakság élén dr. **Kovács Lajos** fejezte ki háláját az iskola és a nevelés bajnokának. 7. A polgári fiúiskola tantestületének örömet és üdvözlőt **Freisinger** igazgató tolmácsolta. 8. A polgári leányiskola tantestületének élén **Scherer Gyula** igazgató fejezte ki azon őszinte kívánságát, hogy az igazság, béke és szeretet igéit még soká hirdethesse az ünnepelt. 9. Az elemi iskolák tantestületének soha nem szűnő hálájáról **Friedrich Vendel** igazgató biztosította a tanítók legjobb barátját. 10. A faipariskola tantestülete nevében dr. **Kovács Nagy Lajos**. 11. Az ujpesti Conservatorium nevében dr. **Nádaskay Béla**. 12. Az óvodák nevében **Dezső Béla** üdvözölte, a szakiskolák, a kulturintézetek s kisdetek legjobb barátját és pártfogóját. 13. A sajtó nevében, az ujpesti hírlapok szerkesztőinek s munkatársainak az élén, lapunk fel. szerkesztője **Brankovics György** üdvözölte a jubiléumot, mint oly férfit, a ki a hihűség mellett a hazszeretetet is lelkiismeretes ápolta e községben s a sajtónak igaz barátja volt mindenkor. 14. A »Közművelődési Kör« küldöttségének dr. **Führer Simon** adta elő üdvözlését. 15. Az ujpesti ipartestület legjobb kívánatait annak dr. **Illek Vincze** tolmácsolta. Végre 16. Az »Iparosifjak Önkepző Körének« a küldötteei rótták le hálájukat az ünnepelt lelkipásztor iránt. A tisztelgések befejezése után a díszesen terített asztaloknál mintegy 130 meghívott vendég foglalt helyet, hogy újra meg újra biztosíthassa **Illek Vincze** esperes-plébánost osztatlan szeretetéről s tiszteletéről. Az első f. lközöntőt **Illek Vincze** mondta el a királyra s azután a **Gömörj Oszkár** és **Szaborits** miniszteri tanácsosok között ülő püspökre. Utánna **Jung** felszentelt püspök, továbbá **Dezső Lajos**, **Mády Lajos**, dr. **Wenetziánér** főrabbi, **Mártonffy Imre**, **Kolozsváry Gyula** az ünnepelt **Illek Vincze**t, míg **Czibaner János** dr. **Varázséji Bélát** éltették. Az ebéd ideje alatt, — mely d. u. 5 órakor ért véget — a következő üdvözlő lávratok érkeztek **Illek Vincze**hez: **Benitzky Ferenc** főpántól, **Benitzky alispántól**, **Apaticzky Kálmántól**, **Jáni** és gyermekeitől, **Kullman** székesv. tanácsnoktól, dr. **Freisinger** váci közjegyzőtől, **Jelinek Henrik B. K. V. T.** igazgatójától, **Szönyi Rikhardtól**, dr. **Ritziggtől**. Üdvözlő leveleket küldtek: **Ruttkayné Kosuth Lujza**, dr. **Kiss Ferenc**, **Sárossy Kapeller**, **Bálintffy**, **Széchenyi Palasthy Bella**, **Gyalóky Lajos**, **Mikós**, **Walterné**, **Révész István**, **Viola szővárosi tanácsnok**, **Láng Ferenc** pénzügyi tanácsos, **Hirsch József**, **Vozarik Antal**, **Milassin Vilmos**, **Csávolszky apátkanonok**, **Schmiedel Adolf**, **Vanger Vitus** zárdafőnök, **Matejka** esp.-plébános, **Fabry Ede**, **Kuba István**, **Wolfner Lajos**, **Wolfner Tivadar**, **Pap Imréné** stb. stb. És ezzel befejeztük mi is tudósításunkat azzal a jó kívánsággal, az Isten tartsa meg az ünnepeltet, a haza, az egyház, a község hívei és polgártársai javára még sokáig.

— **Az árviz elmúlt.** A Duna egy-két nap múlva visszatér normális állapotába s így ez alkalommal szerencsésen kikerültük az aránylag kevés költséggel a nagy veszedelmét. A frissen épült nyúlgták ellenállottak a víz legmagasabb állásának is, ami első sorban a község fáradhatatlan s lelkiismeretes mérnökének **Hoffer Miksának** az érdeme, aki nyolcz hosszú napon át nemcsak hogy ágyban nem pihent, hanem még át sem öltözött. A nyúlgták földjétől az országut teste már megvan szabadítva, amennyiben azt a mérnök az árokba hanyalta azon reményben, hogy a község előjárósága rövid idő alatt felfogja a végleges gátakat építtetni s nem fog minden egyes esetben az árviz elleni védelemre százakat s így egy pár év alatt ezeket költeni.

— **A piacbiztosi állás.** Miután **Latisz János** halála óta **Bárth Mór** esküdt csak

helyettesként végzi a piaczbiztosi nem éppen kellemes teendőket, az előjárás f. hó 25-én tartott ülésén választás után akarta a piaczbiztosi állást betölteni, ami azonban nem sikerült. Két jelölt közül csoportosultak ugyanis az esküdt urak s a jelöltek közül Korponay Ödön 7 szavazatot, Bärth Mór pedig 6 szavazatot kapott. A szavazás eredményének kihirdetése után Winternitz Gyula a választást megfélebbzte, mire Korponay Ödön kijelentette, hogy a bizalmat köszöni, de a piaczbiztosi állást nem fogadja el. Hasonlóképpen nyilatkozott Bärth Mór is, a ki a megejtett szavazás eredménye szerint Korponay után következett. Erre a piacz biztosi állás végleges betöltése az előjárás legközelebbi ülésére halasztatott.

— **Kereszt-feltétel.** A rákospalotai új katolikus templomra f. hó 24-én tette fel Czetter Antal väci kanonok a keresztet. A templom tiszta román styben épült s hazánkban egyedül áll annyiban, hogy az eleje a hídszkeimi dom mintájára emeletes. A portálé a jaáki mintájára készült. A templom felépítése kétszázhuszezer forintba fog kerülni, a melynek nagy részét Chobot Ferencz plebános áldozatkészsége fődözi.

— **Utcza-elnevezés és házsámozás.** Múltan az utcza-elnevezés és házsámozás előmunkálatai befejeztettek, az előjárás f. hó 25-én tartott ülésén elfogadta a Bruch és Steiner ajánlatát, mint a ki legelőszöbben vállalkozott az 1664 darab házsámozást és 48 darab utcza nevet tartalmazó tábla szállítására. A házsám-táblák a kiszögezéssel együtt 30 krba kerülnek darabonként, míg az utcza elnevezési tábláknak darabja 90 kr. Az előbbi költséget a háztulajdonosok, az utóbbit a közpénztár viseli.

— **Az iskola-igazgatók és a szegény gyermekek.** A község előjárása minden iskolaev kezdetén ingyen tankönyvekkel szokta ellátni a szegény iskolásgyermekeket. A könyvkereskedők már tuczat számra ostromolják ajánlataikkal az előjáróságot, de az iskolák igazgatói daczára annak, hogy maholnap egy hónapja annak, hogy az iskolában az előadások megkezdődtek, még ma sem tartották érdemesnek arról értesíteni az előjáróságot, hogy mennyi szegény tanulójuk van s mennyi es minő iskolakönyvekre van szükségük. Mily jelentés ez? Nincsenek már községünkben szegény tanulók? Vagy iskolakönyvekre nincs többé szükségük a tanulóknak? Avagy még eddig egyáltalában nem tanítottak a tanítók? Igazán érthetetlen és meglehetősen a tanítók e közönye s az igazgatók e mulasztása. Csak nem írnak vezércikket s hírlapi polemikát valamennyien?

— **Ellenőrzési szemlék.** A közös hadseregbeli legénységre nevezte az ellenőrzési szemlék Ujpesten az Attila-utczában levő Amodeo-fele vendéglőben f. évi október hó 5-én, 6-án, 7-én és 8-án fognak megtartatni a következő sorrendben. Megjelenni tartoznak: Október 5-én az Ujpesten és Rákospalotán tartózkodó azon idegen illetőségek, akik 1887., 1888., 1889., 1890., 1891. és 1892. években soroztattak be; Október 6-án az Ujpesten és R.-Palotán tartózkodó azon idegen illetőségek, a kik 1893., 1894., 1895. és 1896. években soroztattak be; Október 7-én és 8-án az Ujpesten és Rákospalotán tartózkodó azon idegen illetőségek, a kik 1897. és 1898. években soroztattak be, valamint az ö-szes Rákospalotán és Ujpesten községbeli illetőséggel bíró legénység. Ezen sorrend pontosan be fog tartatni. — Az utószemle f. évi november hó 20-án Bpesten a Mária Terezia laktanyában fog megtartatni. A honvédelegénységre nevezte a fő-ellenőrzési szemlék ugyanott f. é. november hó 4-én és 5-én fognak megtartatni. Utószemle: 1899. november 17-től 27-ig Budapesten az új honvédelegénységi laktanyában. A szemlék mindenkor pontosan reggel 8 órakor veszik kezdetüket. Az ellenőrzési szemléken tartoznak a fentebb megállapított evfolyam sorrendje szerint szem-lyesen megjelenni a közös hadsereg és illetve a honvédség legénységi állományához tartozó szabadságoltak, tartalékosok és pótláralkosok, a kik Ujpesten és Rákospalotán laknak s akik 1899. évben csapatjukhoz bevonulva nem voltak. Mindazok, a kik a főszemlén meg nem jelennek, vagy megkésnek, az utószemle utasítottak, s ha a fő-ellenőrzési szemléről való elmaradásukat közzé kell igazolni nem tudják, szigorúan meg-

fognak büntettetni. Végül figyelmeztelnek a jelentkezésre kötelezettek, hogy katonai és illetve honvéd-igazolványi könyveiket magukkal hozzák.

— **Segély.** A község előjárása özv. Donáti Péterné munkanélküli ujpesti lakosnak a szegénységi alaphól havi 3 frtnyi segélyt szavazott meg.

— **Tűz.** F. hó 24-én este fél 7 órakor földig égett Dömötör Géza állami tanítóképzőintézeti igazgatónak a Vasut-utca 13. sz. a. lévő háza. A szerencsétlenséget a borszeszfőző idezte elő, amelynek lángjától Dömötör lakásán meggyulladt az asztalterítő, s csakhamar lángba borult az egész szoba s leégett az egész ház. A megérkezett tűzoltók működése már csak a veszedelemben forgó szomszédház megmentésére szorított.

— **Hajózás.** A partokat elöntő víztömegek elvonulván, a hajóközlekedés hozzáférhetőkké lettek s így a hajóközlekedés Ujpest és Budapest között is megnyílt.

— **Művészi hírek.** Polgár Márton fiatal festőművész a nagybányai festő-iskolában készített kepei közül 2 tájképet Erben Samu vásárolt meg. »A mosolygó oláh leány« című képével pedig pátfogójának Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőnek kedveskedett Polgár, a ki az ősszel Münchenben folytatja tanulmányait. Báro Mednyánszky festőművész londoni és párisi kirándulásai után Ujpesten tartózkodott néhány napig s a mint értesülünk Mednyánszky kitűnő tanítványa: Katona, a ki feltűnést keltett képeivel a tárlaton, szinten Ujpesten telepszék le. — **Barna Lajos és Dix Ernő** ujpesti szobrászok pompás domborművekkel díszítették fel a jövő hóban megnyitandó »Központi szállodának« kávéházi helyiségeit. — **Egervári Potemkin** f. é. október havában tartja esküvőjét a szép Beniczky leánnyal, s azután násztra Velenzébe utazik.

— **Eljegyzés** Kramer A. Herman f. hó 24-én eljegyezte Ritter Farkas kedves leányát Honkát.

— **Október 6-án** az aradi vértanúk halála napjának 50-ik évfordulóján az ujpesti »Függetlenségi kör« gyászistentiszteletet rendez reggel 9 órakor a róm. h. templomban, az ev. református és ágost. evangélikus templomokban, este 7 órakor pedig a saját körhelyiségekben Martonffy Imre díszbeszédet tart s az »Ujpesti Daikör« gyászadalokat énekel. Az ünnepélyre a hazafias körök és egyesületek tisztelettel meghívotnak.

— **A cukor nem árt.** Nagy lesz az öröm a gyermekszobákban, a hová eljut ez a hír. Eddig még a legjobb mama is megtiltotta a sok cukorévést, sőt válságos pillanatokban a szigorú doktor bácsi segítséget is kikérte, hogy elszoktassa a kis majszolót a desszektől. A doktor bácsi azonban ezentul nem áll többé a mama pártjára, mert a mint az »Ifjuság és Egészség« című folyóirat írja, tévedésen alapult az a hír, mintha a cukor ártana a gyermek fogának. Sőt ellenkezőleg, a cukor egyike a legkiválóbb tápszereknek s a rossz fog meg a cukor közölet csak látszólagos az összefüggés. És ha mindenáron összefüggést akarunk keresni a kettő között, akkor inkább azt kell mondanunk, hogy a rossz fogu gyermekek, a kik rendszerint egyébként is belegek, mintegy ösztönyszerűleg szeretik a cukrot, ezt a jó tápláló anyagot. És hogy a cukor nem is rongja a fogakat, azt éppen az angolok bizonyítják, mert éppen ők esznek legtöbb cukrot s mégis nekik van a legjobb foguk. De árt a fognak a mindenféle cukrászatiemény, meg a bonbon, mert ezekben savak vannak s rongják a fog zománzatát és a belsejét is.

— **Táncvigalom az ujonczok tisztelőre.** Az »Ujpesti Kereskedő és Iparos Ifjak Önművelődési Köre« f. é. szeptember hó 30-án színi-előadással egybekötött táncvigalmat rendez a Colosseumban az október 1-én bevonuló ujonczok tisztelőre. Ez alkalommal színre kerül: az »Árendás zsidó« című színmű, melyben Szigeti Margit, Hadfaludy Ida, Vasváry Jolán, Madarassy Vilma, Soltés Mari-ka, Vas Erzsike, Berger Lajos, Szedlacs Jenő, Szekely Sándor, Nagy István, Berczel László, Szilágyi Pál, Goldstein Manó, Wiederkör Vilmos, Szilvási Aladár, Szőke József, Kohn Sándor, Rozsonyi Károly s Kolevraih János műkedvelők működnek közre. Az előadás 8 órakor kezdődik, a beletijegy ára:

személyjegy 60 kr., családjegy 1 frt 20 kr. A tiszta jövedelem a kör zászló és könyvtár alapja javára fordítatik.

— **Kik lesznek esküdtök?** Nem a községi esküdtékről van szó, mert ezeknek megbízatlása csak a jövő év őszén jár le. Azokról az esküdtékről akarnánk hírt adni, a kik az 1900. év január havában életbeléptetendő új büntető eljárás folytán mint esküdtészi tagok fognak a kir. törvényszék oldala mellett működni. Ezek az esküdték azonban még kijelölve nincsenek. Azonban éppen a kijelölés megejtése végett szükséges bizottságot már megalakították. Ezen kijelölő bizottságba a vármegye alispánja Ujpestről Illek Vincze róm. kath. plebánost, Mady Lajos ev. ref. lelkészt és Lóvy Bertalan megyebizottsági tagokat nevezte ki. Ezekről az uraktól fog függni, hogy kik lesznek az esküdték!

— **Kérelem.** A sors kegyetlensége f. hó 20-án este öt apró gyermeket és egy gyámoltalan asszonyt fosztott meg kenyérkereső támaszától, a midőn egy szegény váltóúrt a zsolnai futárvonat darabokra zúzott. Sovány vizsgálás, hogy az államvasutak a dolog természetéhez kepest, szerény nyugdíjat juttat az aránylag fiatalon halt alantas alkalmazott kényer nélkül maradt nagy családjának. Én azonban rövid ujpesti tartózkodásom óta is úgy ismertem meg Ujpest község nemes közönségét, a mely ily esetekben nem hagyja elveszni a sors által oly keményen sújtott özvegyet és árvákat. Arra kérem tehát Ujpest község hangadó férfait, álljanak össze (én szívesen leszek segítségükre) hogy egy hangverseny vagy más ilyesmi rendezése által a szerencsétlen özvegyet némi segélyhez juttassuk. Istenes munkát vezetnek, ha bármi csekély mertekben is enyhítik a sors csapásait; mely gyámoltalan asszonyt és az öt kis árvát a legkegyetlenebbül sújtott. Meg vagyok győződve, hogy fölszólalásom Ujpest község nemesen gondolkozo közönségénél visszhangra fog találni és ebben a reményben kérem tek. Szerkesztő Urat jelen soraim szíves közzétételére. *Tanay József* Ujpest, Szilágyi-u. 2.

— **Szüretelési ünnepély.** A szüretelési ünnepélyek sorában a legkedélyesebb s a legmulatságosabb lesz f. é. október hó 1-én a »Nándor« nevű Ujpesti munkás betegsegélyező s temetkezési egyesület táncvigalommal egybekötött ünnepélye. A rendezőség ez alkalommal rendkívüli meglepetésekben részesíti közönséget s ami fő, olyan kitűnő édes szőlő fogja eszabitani, a tolvajokat, aminőt a filoxera pusztítása óta még nem izlett Ujpest közönsége. Az ünnepély d. u. 4 órakor kezdődik s a beletijegy ára 30 kr. A pénztárnál 40 kr.

— **Tánciskola.** Eibenschütz Bela okleveles táncztanító, aki legjobb hírnévek örvend e téren s úgy a táncznak, mint az illemtannak kitűnő mestere f. é. október hó 1-én tánczikolát nyit a Colosseumban. Tanítási napjai: hétfő, csütörtök, szombat esti 7 órától fel 10-ig és vasárnap d. u. 2 órától 4-ig. Ugyanakkor lehet beiratkozni. Külön órákat magánházaknál, intézetekben s a Colosseum termében a nap bármely órájában elvállal. Eibenschütz nem új ember Ujpesten, több évig közmelegedésre működött községünkben s így kellő számu tanítványokra bizton számíthat.

— **Az országos magyar kertészeti egyesület** f. é. október hó 8-án d. e. 11 órakor tartja a saját helyiségében (Budapest, IV. ker. Kereka-herceg-utcza 16. sz.) évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgya: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. Az 1898. évi zárszámadás és vagyon-mérleg. 4. Az 1899. évi költségvetés. 5. A kisorsolt választmányi tagok helyeinek választás után leendő betöltése. 6. Az elhalálozás miatt megüresedett alelnöki tisztség helyének választás után betöltése. 7. Bejelentett indítványok.

IRODALOM.

Felhívás a magyar közönséghez. Október hatodikán lesz felszázados évfordulója annak a gyászos eseménynek, hogy a magyar honvéd-sereg diszeit, a hazaszeretel és az önfeláldozás legfenyesebb példaképeit, Aradon a zsarnoki önkény kivégeztette. Erre a szomorú évfordulóra megírtam a tizenhárom dicső vértanú és a gyászos októberi nap történetét. Öszegyűjtöttem minden adatot, ami a dicső férfiak életére vonatkozik és könyv alakban „Az aradi tizenhárom” címen a ma-